

עדכון לקוחות:

הטלת עיצומים כספיים בגין הפרת הוראות בטיחות בעבודה - שנה לכניסתו לתוקף של הצו להגברת האכיפה של דיני העבודה

ינואר 2019

בשנים האחרונות, כמעט מידי יום מתפרסם מקרה בו התרחשה תאונת עבודה באתרי בנייה ברחבי הארץ. על מנת להתמודד עם תופעה מטרידה זו, מבוצעות על ידי משרדי הממשלה והרשויות פעולות שונות. במסגרת פעולות אלו, לפני כשנה, ביום 1.1.2018, נכנס לתוקף צו להגברת האכיפה של דיני העבודה (שינוי התוספת השנייה לחוק), התשע"ז-2017, המהווה תיקון לתוספת השנייה לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב – 2011.

מטרת הצו היא הגברת האכיפה בתחום הבטיחות בעבודה וייעולה, זאת באמצעות קביעת סנקציה בדרמות הטלת עיצום כספי בגין הפרת ההוראות הקבועות בתיקון. הצו מבטא מגמה המרחיבה את האכיפה בתחום הבטיחות בעבודה, ובפרט בענף הבנייה, וזאת עקב שכיחות ליקויי הבטיחות והתאונות החוזרות ונשנות בתחום זה. הצו מביא לידי ביטוי את מסקנות ועדת אדם, שבחנה את תחום הבטיחות בענף הבנייה וקבעה, כי הטלת קנסות בגין הפרות של הוראות דיני הבטיחות בעבודה יובילו לשיפור הבטיחות בעבודה.

נוכח האמור, במסגרת הצו, מפקחי עבודה הוסמכו להטיל עיצומים כספיים על חברות אשר מפרות הוראות בתחום הבטיחות בעבודה, הנוגעות למשטחי עבודה, לעבודה בגובה, לעגורנים ולמכונות ואביזרי הרמה, לחפירות והריסות, ולארגון וניהול הבטיחות.

עוד נקבע במסגרת הצו, כי ניתן יהיה להטיל עיצומים כספיים בגין הפרות כאמור גם על המנכ"לים של אותן חברות. מדובר במעין חזקה לפיה, הגורמים שביכולתם למנוע את ההפרה או התאונה הבאה, הם הגורמים העומדים "בראש הפירמידה".

הצו מטיל על מנכ"ל בחברה חובה לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע הפרה של הוראות הבטיחות שמנויות בצו על ידי התאגיד, ואם יימצא שהתאגיד לא עמד בהוראות אלה, קיים מגנון אכיפה הדרגתי שבו תחילה, יקבל מנכ"ל החברה התראה, לפיה עליו לפקח על כך שהתאגיד נוקט באמצעים להפסקת ההפרה או למניעת הישנותה, תוך פרק זמן קצוב. ככל וימצא כי המנכ"ל לא נקט באמצעים כאמור בהתראה, יראו בו כמי שהפר את חובתו לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים למניעה של ההפרות. במקרה כזה יהיה ניתן להטיל עליו עיצום כספי, זאת אלא אם כן, הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

גובה העיצום הכספי שניתן להטיל על חברה, בגין הפרה של כל אחת מהוראות הבטיחות שחלות עליה ומפורטות בצו עשוי להגיע עד 35,280 ₪, ועל מנכ"ל חברה, אשר יימצא כי לא פיקח ולא נקט בכל האמצעים הסבירים למניעת ההפרות האמורות, ניתן להטיל עיצום כספי בסך של 5,040 ₪ (בגין הפרה הוראה המנויה בחלק ב' לתוספת השנייה) או עיצום כספי בסך של 8,820 ₪ (בגין הפרת הוראה המנויה בחלק ג' לתוספת השנייה).

באופן יחסי, סכומי העיצום שניתן להטיל אינם גבוהים, אך חשוב לזכור שכל ביקורת של פקח עשויה לגלות מספר ליקויים, ולפיכך יכולה בסופו של דבר להוביל לקנסות גבוהים ומשמעותיים.

יודגש, כי הטלת עיצום כספי אינה גורעת מהרגולטור את האפשרות להגיש כתב אישום ולהטיל אחריות פלילית בגין הפרה של אחת מההוראות שבחוק. אולם, מדובר בהליכים חלופיים, וככל שיוגש כתב אישום לאחר שיוטל העיצום הכספי, יוחזר למפר הסכום ששולם על ידיו.

מנתונים שפורסמו על ידי משרד העבודה והרווחה, כבר בחודשים הראשונים לאחר כניסת הצו לתוקף, ביקרו מפקחים ביותר מ- 700 אתרי בנייה והטילו מאות עיצומים כספיים בגין הפרות, בסכום כולל של למעלה מ- 19 מיליון ₪. כפי שפורסם בתקשורת, מנתונים שנמסרו ממשרד העבודה והרווחה, נכון לסוף שנת 2018 הוטלו עיצומים בסכום כולל של למעלה מ- 44 מיליון ₪. הדגש שניתן בפעילות האכיפה הוא על ההפרות הבולטות והמסוכנות ביותר - מניעת נפילה מגובה וניהול בטיחות באתר, הכוללות הפרות של עבודה על פיגומים ללא ציוד מגן אישי ועבודה על פיגומים שאינם תקינים; אי מינוי מנהל עבודה באתרי בנייה ואי הדרכת עובדים בעבודה בגובה.

להשלמת התמונה נביא לידיעתכם, כי בחודש מאי 2018 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה (תיקון - ייעוד כספי עיצומים כספיים בשל הפרות בטיחות בעבודה, התשע"ח - 2018). לפי הצעת החוק, הכספים שנגבו כתוצאה מהטלת עיצומים על הפרת הוראות הבטיחות בעבודה, בדגש על ענף הבנייה, יועברו למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. הכספים שייגבו יושקעו בשיפור רמת הבטיחות בענף הבנייה, בין היתר באמצעות אכיפה יעילה, ביצוע הדרכות בטיחות והסברה. באופן זה, כספים אלו ינותבו לצורך המאבק לשינוי תרבותי בענף הבנייה. מפרסומים בתקשורת עולה כי במשרד האוצר מתנגדים להצעת החוק החדשה, שכן בראייתם אין הצדקה לניתוב הכספים למשרד העבודה והרווחה. בדיון שהתקיים בתחילת חודש נובמבר 2018, הוחלט כי ייקבע מועד לדיון ולהצבעה בהצעת חוק זו. למיטב בדיקתנו, טרם נקבע מועד כאמור.

משרדנו מייצג ומייצג ללקוחות שונים, בתחום הבטיחות בעבודה, וכן מייצג ומלווה חברות בנושאי ציות ובהתאמת פעילותן לדרישות הרגולציה.

נשמח שתייצרו עמנו קשר בכל שאלה. למידע נוסף ויצירת קשר:
פנינה שפר עמנואל, שותפה

ראש תחום צווארון לבן

טל': 03-5670602 דוא"ל: pninas@s-horowitz.co.il

המידע הכלול בעדכון זה הינו תמציתי בלבד, אינו מהווה תחליף לעיון בנוסח המלא של המסמכים המאוזכרים בו ואינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי